

Psychologia agresji i konfliktów w praktyce klinicznej - opis przedmiotu

Informacje ogólne	
Nazwa przedmiotu	Psychologia agresji i konfliktów w praktyce klinicznej
Kod przedmiotu	14.4-WP-PSChM-PAKPK
Wydział	Wydział Nauk Społecznych
Kierunek	Psychologia
Profil	ogólnoakademicki
Rodzaj studiów	jednolite magisterskie
Semestr rozpoczęcia	semestr zimowy 2021/2022

Informacje o przedmiocie	
Semestr	10
Liczba punktów ECTS do zdobycia	3
Występuje w specjalnościach	Psychologia kliniczna
Typ przedmiotu	obowiązkowy
Język nauczania	polski
Sylabus opracował	- dr Marzanna Farnicka - mgr Piotr Przybylski

Formy zajęć					
Forma zajęć	Liczba godzin w semestrze (stacjonarne)	Liczba godzin w tygodniu (stacjonarne)	Liczba godzin w semestrze (niestacjonarne)	Liczba godzin w tygodniu (niestacjonarne)	Forma zaliczenia
Ćwiczenia	30	2	-	-	Zaliczenie na ocenę

Cel przedmiotu

Pogłębienie wiedzy z zakresu powstawania i funkcjonowania fenomenu agresji i zachowań agresywnych oraz psychologii rozwiązywania konfliktów.

Przedstawienie istoty konfliktu psychicznego oraz społecznego i mechanizmów determinujących wybuch, przebieg i zakończenie sytuacji konfliktowej; Znaczenie przyjmowanej roli w czasie narastania konfliktu. Strategie rozwiązywania konfliktów z perspektywy jednostki jak i grupy. Psychologiczne i kulturowe uwarunkowania konfliktów. Relacja psycholog - klient i możliwe obszary konfliktu. Znaczenie konfliktów intra- i interpersonalnych dla funkcjonowania człowieka w różnych sytuacjach. Relacja psycholog - klient i możliwe obszary konfliktu. Znaczenie konfliktów intra- i interpersonalnych dla funkcjonowania człowieka w różnych sytuacjach.

Różnice pojęciowe: agresja, agresywność, zachowania agresywne. Bio - psycho - społeczno - kulturowe uwarunkowania agresji. Konieczne elementy w radzenia sobie w zakresie osobistego radzenia sobie z agresją, doświadczeniami bycia sprawcą i ofiarą

Wymagania wstępne

Podstawowa wiedza z zakresu psychologii w tym: z psychologii poznawczej, rozwojowej, społecznej i klinicznej na temat rozwoju kontroli emocjonalnej i jej zaburzeń oraz motywacji prospołecznych.

Zakres tematyczny

1. Czym jest agresja? Definicje i rodzaje agresji, agresywność, gotowość do agresji, zachowania agresywne.
2. Koncepcje i mechanizmy powstawania agresji: m.in. koncepcja biologiczna, socjobiologiczna, psychologiczna (psychoanaliza Z Freuda), teoria frustracji-agresji, społecznego uczenia się, Ogólny Model Agresji (GAM) Andersona i Bushmana.
3. Uwarunkowania agresji: prowokacja, pobudzenie emocjonalne, normy społeczne, nastawienie wobec agresji, różnice indywidualne, wpływy sytuacyjne na agresję.
4. Podniesienie umiejętności w zakresie osobistego radzenia sobie z agresją, doświadczeniami bycia sprawcą i ofiarą. Znaczenie przyjmowanej roli w czasie narastania konfliktu.
5. Relacja psycholog – pacjent/klient: możliwe obszary konfliktu i przejawy agresji. Znaczenie konfliktów intrapsychicznych i interpersonalnych dla funkcjonowania człowieka w różnych sytuacjach.
6. Psychologia konfliktów: istota i sposoby rozwiązywania konfliktów.
7. Współczesne teorie konfliktów. Modele dynamiki konfliktów. Fazy przebiegu procesu konfliktu.
8. Czynniki intensyfikujące przebieg konfliktu. Kierowanie konfliktem. Analiza własnych stanów i predyspozycji oraz preferencji w sytuacji konfliktowej. Rola, funkcje i znaczenie konfliktów dla rozwoju jednostki i grup – ujęcie psychologiczne. Podstawowe konflikty – formy i propozycje ich rozwiązywania.
9. Kontrola i prewencja agresji i konfliktów.

Metody kształcenia

Praca w grupach, dyskusja, praca z tekstem, metoda analizy przypadków, demonstracje dźwiękowe i/lub video, projekt, prezentacja, prezentacja multimedialna wybranych zagadnień; metody aktywizujące: „burza mózgów”, metoda „kuli śniegowej”,

Efekty uczenia się i metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się

Opis efektu	Symbole efektów	Metody weryfikacji	Forma zajęć
-------------	-----------------	--------------------	-------------

Opis efektu	Symbole efektów	Metody weryfikacji	Forma zajęć
Student opisuje dezadaptacyjne funkcjonowania człowieka .	• K_W09	• kolokwium	• Ćwiczenia
Student dokonuje krytycznej analizy zachowania agresywnego i potrafi wskazać ich uwarunkowania z perspektywy jednostki, grupy i społeczeństwa;	• K_U01	• praca pisemna	• Ćwiczenia
Student przejawia postawę prospołeczną; działa odpowiedzialnie, posiada świadomość konieczności ciągłego rozwoju	• K_K04	• projekt	• Ćwiczenia
Student projektuje strategie przeciwdziałania w sytuacji konfliktu	• K_U04	• praca pisemna	• Ćwiczenia
Student potrafi przygotować projekt stosując zasady metodologii na etapach formułowania problemu, doboru i konstrukcji zmiennych, wskaźników w sytuacji konfliktu	• K_U06	• praca pisemna	• Ćwiczenia

Warunki zaliczenia

Kolokwium pisemne (test z progami punktowymi) i obecność na zajęciach (opuszczenie więcej niż 2 zajęć skutkuje nie zaliczeniem przedmiotu - zgodnie z regulaminem studiów), wykonanie projektu profilaktycznego lub diagnostycznego na zajęcia oraz udział w ewaluacji rówieśniczej.

Literatura podstawowa

- Chelpa, S., Witkowski, T. (1999). *Psychologia konfliktów* (r. 1, 2, 4, 5, 7). Wrocław: Unus.
- Farnicka, M. Liberska, H., Niewiedział, D. (2016). *Psychologia agresji. Wybrane problemy* (r. 1, 2, 3, 5). Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.
- Farnicka, M., Grzegorzewska I. (2020). Agresja dzieci i młodzieży. W: I. Grzegorzewska, L. Cierpiałkowska, A. R. Borkowska (red.), *Psychologia Kliniczna dzieci i młodzieży* (s. 545 – 556). Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN S.A.
- Krahe, B. (2005). *Agresja*, przeł. J. Suhecki (r. 1, 2, 3, 4, 9). Gdańsk: Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne.
- Rosiński, D., (1998). Agresja i przemoc wśród młodzieży – próba analizy zjawiska. W: J. Miluska (red.), *Psychologia rozwiązywania problemów społecznych. Wybrane zagadnienia* (s. 167-189). Poznań: Drukarnia „BONAMI”.

Literatura uzupełniająca

Anderson, C., A., Bushman, B., J. (2002). *Human Aggression*. Annual Review of Psychology, 53, 27-51.

Archer, J. (2010). *What is Indirect Aggression in Adults?*. K. Osterman [eds.] Indirect and Direct Aggression (pp.3-16). Frankfurt am Main: Peter Lang.

Archer, J., Mc Daniel, P. (1995). *Violence and gender: Differences and similarities across society*. In: B.R.Ruback, N.A.Weiner (eds.), Interpersonal violent behaviors (pp.63-87). New York: Springer.

Bandura, A., Walters, R.H. (1968). *Agresja w okresie dorastania. Wpływ praktyk wychowawczych i stosunków rodzinnych*. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.

Bjorkqvist, K., Lagerspetz, K, Kaukiainen, A. (1992). *Do Girls Manipulate and Boys Fight? Developmental Trends in Regard to Direct and Indirect Aggression*. Aggressive Behavior, 18, 117-127.

Butovskaya, M., Timentschik V., Burkova V., (2006). *Aggression and Conflict Resolution : Gender Differences in: Osterman K, Bjorkvist K [eds.]*. Contemporary Research on Aggression, 3-10, Vasa: Abo Akademi.

Delay A., Owens L. (2006). *Narcissism, Self – Esteem and Bullying in Adolescents*. Osterman K, Bjorkvist K [eds.] Contemporary Research on Aggression, 78-85, Vasa: Abo Akademi.

Deutsch, M., Coleman ,P., T. (red) (2005). *Rozwiązywanie konfliktów*. Kraków: Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego.

Dominiak–Kochanek D., Frączek A., Konopka K. (2012). *Styl wychowania w rodzinie a aprobaty agresji w życiu społecznym przez młodych dorosłych*. Psychologia Wychowawcza, 1-2, s. 66-85.

Gulla, B., (2020). *Gniew, agresja i przemoc w wybranych zaburzeniach psychopatologicznych*. Kraków: Uniwersytet Jagielloński, Biblioteka Jagiellońska.

Mitchell, S., Black, M. (2017). *Freud i inni. Historia współczesnej myśli psychoanalitycznej*. (r. 1, s. 35-59). Kraków: Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego.

Radziwiłłowicz, W., (2020). Autoagresja – samobójstwa i samookaleczenia. W: I. Grzegorzewska, L. Cierpiałkowska, A. R. Borkowska (red.), *Psychologia Kliniczna dzieci i młodzieży* (s. 557 – 568). Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN S.A.

Rauste-Von Wright, M. (1993). Funkcja agresji w życiu młodzieży. W: A. Frączek, H. Zumkley (red.), *Socjalizacja a agresja* (s. 205 – 219). Warszawa: Instytut Psychologii Polskiej Akademii Nauk.

Vetulani, J., (2013). *Neurochemia impulsywności i agresji*. Psychiatria Polska, tom XLVII, numer 1, s. 103-115.

Uwagi

Zmodyfikowane przez mgr Piotr Przybylski (ostatnia modyfikacja: 15-04-2021 13:47)